

Cumhuriyet İdeolojisinin Oluşumu

3. Hafta

- 1931 yılında yapılan CHP kongresinde devletin rejiminin tek parti rejimi olduğu tescillendi.
- Partinin ambleminde oklar biçiminde yer alan altı ilkesi; Cumhuriyetçilik, Laiklik, Halkçılık, Milliyetçilik Devletçilik ve İnkılapçılık 1937 yılında Anayasaya konularak devletin de ilkeleri oldu.

LAİK SİSTEM İÇİN YAPILAN DÜZENLEMELER

- 1 Kasım 1922 tarihinde Saltanat kaldırıldı.
- 3 Mart 1924 tarihinde Halifelik kurumu kaldırıldı. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu ve bu kurumlar Başbakanlığa bağlandı.
- Aynı gün kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile ülkedeki tüm eğitim kurumları birleştirildi ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlandı.
- 1926 yılında İsviçre'den alınan Medeni Hukuk ile aile kurumu da şeriatın alanından çıkarılmıştır.
- 1928 yılında «Devletin Dini İslamdır» ibaresi Anayasa'dan çıkarıldı, 1937 yılında Anayasaya «Türkiye Cumhuriyeti laikdir» ibaresi eklendi.

- Medreseler kapatıldı. Medreselerin yerine din eğitimi veren imam hatip okulları ve İlahiyat Fakülteleri açıldı. Bu okullar devletin eğitim sistemi içinde yer aldı.

- 1925 yılında, fes, sarık gibi dini sembol olan başlıklar yasaklandı. Din görevlilerinin görevleri icabı giydikleri kıyafetleri sadece ibadethanelerde giyecekleri yönünde kanun çıkarıldı. Şapka Kanunu ile dinsel başlıkları yerine Avrupai şapka getirilmiştir.
- Tarikatlar, tekke ve Türbeler kaldırıldı. Şeyhlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seytlik, babalık, emirlik, falcılık, muskacılık, büyücülük, türbe ziyaretleri gibi unvan, eylemler yasaklandı.

- 1926 yılında İslam dünyasının kullandığı Hicri takvimi yerine Batının Miladi takvimi kabul edildi.
- 1928 yılında ise yine Batı'nın harfleri, Latin Alfabesi kabul edildi. Bu Arapça okunan ezan 1932 yılında Türkçe ezan şeklinde düzenlendi ve okunmaya başlandı.
- 1935 yılında çıkarılan bir yasa ile Müslümanlar için kutsal olan Cuma günü yerine Pazar günü resmi tatil yapılmıştır.

HALKÇILIK

- Halkçılık ilkesi, ulusun çıkarlarını savunmak, sınıf çıkarlarını göz ardı ve feda etmek ve ulusal dayanışma şeklinde yorumlandı, benimsendi.
- Yeni rejimin Halkçılık anlayışında, Batı'da olduğu gibi çıkarları birbiriyle çelişen sınıflar yoktu,
- Rejim, halkı imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir bütün olarak gördü. Halk hem iktidarın kaynağı hem de sahibi olarak görülüyordu.
- İşçi örgütlenmelerine, sendikaya ve grevlere izin verilmedi. İş Kanunu başta olmak üzere bazı yasalar faşist İtalya'dan alındı.

- 1924 Anayasasında iktidarın kaynağı halktır ve bireylere eşit haklar verilmiştir. Kanunlar karşısında bütün vatandaşların eşit olduğu, temel haklarının ve özel mülkiyet hakkının güvence altına alındığı vurgulandı.
- Her vatandaşa seçme ve seçilme hakkı tanındı. (Kadınlara 1930 yılında belediye seçimlerinde, 1934 yılında ise milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi)

ULUS-DEVLETİ YARATMAK; MİLLİ KİMLİĞİN İNŞASI

- Cumhuriyet rejimi için Osmanlıcılık veya İslamcılık artık bir seçenek değildi; Türk kimliğine dayanan, Türk milliyetçiliğini temel alan bir ulus-devlet yaratma sürecine başlandı.

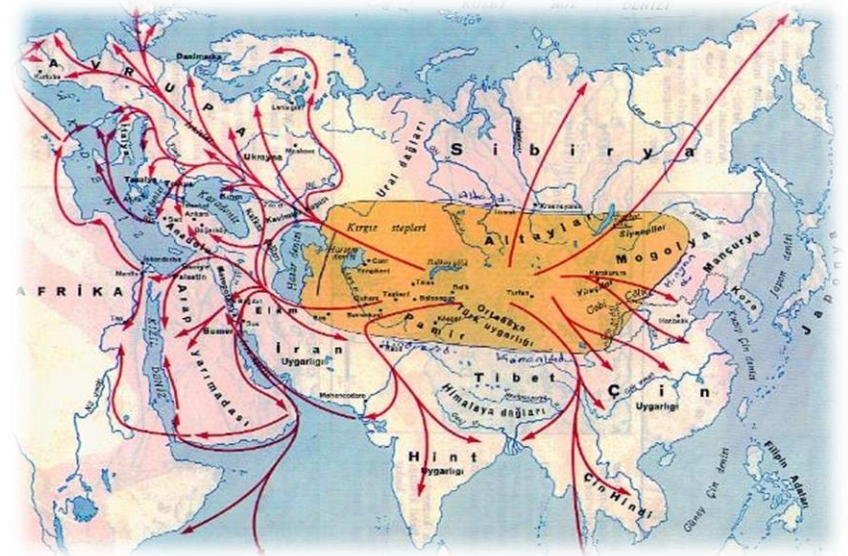
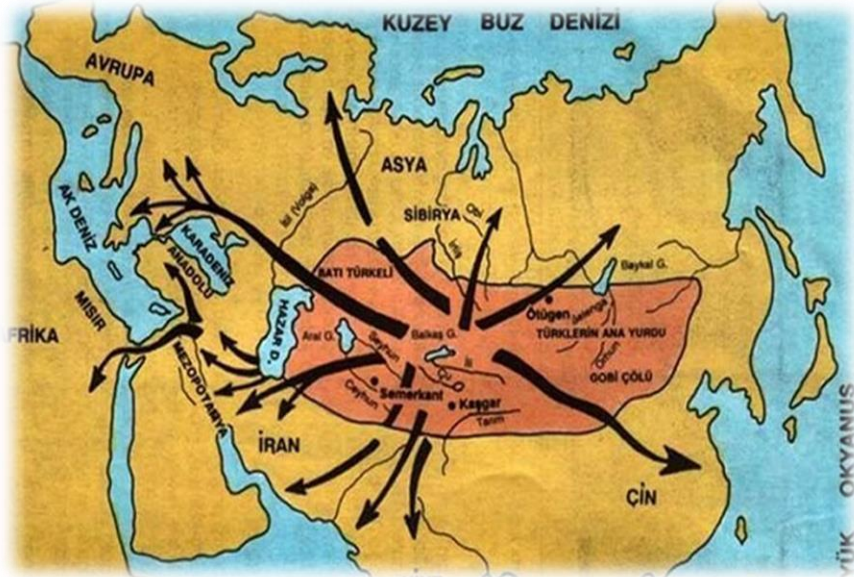
Dil üzerine çalışmalar

- 1 Kasım 1928 tarihinde Arap Alfabesinin yerine Latin Alfabesi kabul edildi.
- 1932 yılında Türk Dil Kurultayı yapıldı. Dil ile ilgili çalışmalar yürütmek üzere Türk Dili Tetkik Cemiyeti, bugünkü adıyla Türk Dil Kurumu kuruldu.
- Cemiyet'in amacı dilde sadeleşme yapmak, Arapça ve Farsça kelimelerin kaldırılmak ve yerine Türkçe seslere uyumlu kelimeler bulmak, ari bir Türk dili yaratmak idi.
- Bu dönemin aşırı ulusçuluğuna denk düşen bir **Güneş-Dil Teorisi** yaratıldı. Bu teoriye göre, dünyadaki bütün diller Orta Asya'dan çıkmıştı, dolayısıyla bütün diller Türkçe'den çıkmış ve değişip gelişmişlerdir. Bu görüş sonraları yavaş yavaş terkedildi, ancak o dönemde bu efsane tutuldu, benimsendi.

Tarih Üzerine Çalışmalar

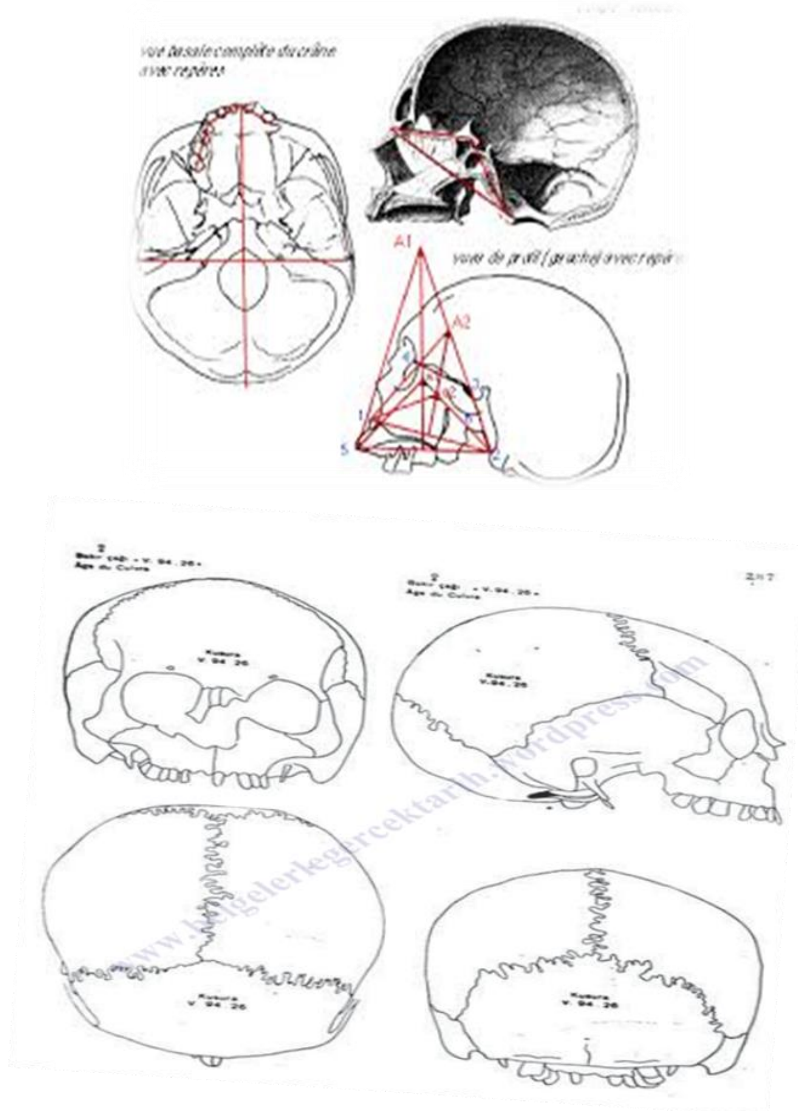
- 1931 Yılında Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti kuruldu, bu cemiyet bugün Türk Tarih Kurumu'dur.
- Tarih Cemiyeti, yine ulusçuluğun gereği olarak, Türklerin tarihine ilişkin olarak, «Türklerin anavatanı Orta Asya'dır ve Türkler beyaz ırktır», tezini ortaya koydu. Bu teze göre, Türkler, coğrafi ve iklimsel nedenlerle Orta Asya'dan dünyanın değişik yerlerine göç etmek zorunda kalmışlardır. Büyük medeniyet yaratan Türkler gittikleri yerlere de bu medeniyeti götürmüşler, uygar olamayanlara uygarlığı öğretmişlerdir. Ön Asya'ya yerleşen Türkler Sümerler ve Hititler (Etiler) medeniyetlerini de kurucularıdır.

MİLLİYETÇİLİK

- Güçlü bir ulus-devlet, modernleşerek, laik reformlarla kurulabilirdi ve ulus-devlet artık dinsel birliğine değil, dinsel olmayan, seküler Türk milliyetçiliğine dayanmalıydı.
- Türkiye’de yaşayan bütün vatandaşlar Türk sayıldı, Çerkes, Kürt, Laz, Pomak, Boşnak, Arap vesaire kimlikler, Türk kimliği altında eritmeye çalışıldı.
- Türk kimliğinin orijini, kaynağı köylülük olarak görüldü. Dili, geleneği ve saflığı ile köylü, Türk kimliğini sembolize etti.
- Yönetimin milliyetçi anlayışı hiç bir zaman İtalya örneğinde görüldüğü gibi irredentist değildi, yani yayılmacı, eski toprakları kendine katmaya çalışan bir politika benimsemedi.
- Bütün Türklerin birleşmesi idealini savunan PanTürkist-Turancı görüş, küçük bir grubun savunduğu bir görüş oldu, devlet yöneticileri nezdinde rağbet bulmadı.

Özellikle 1940'lı yıllarda Avrupa'da çok revaçta olan ırk çalışmalarından Türkiye de etkilenmiştir. Kafatasları ölçülerek Türklerin Brakisefal, yani üstün beyaz ırktan olduğu kanıtlamaya çalışan yarı bilimsel ideolojik-antropolojik çalışmalar yapıldı.

Deux caractères particuliers de la face nous retiendront encore un instant : celui du nez et celui du prognathisme.

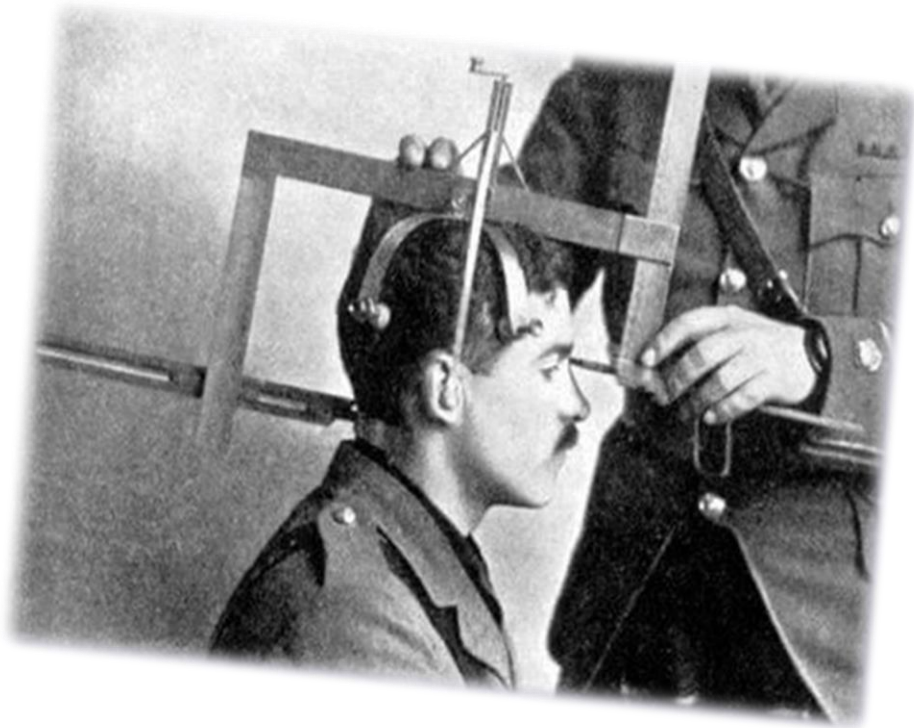
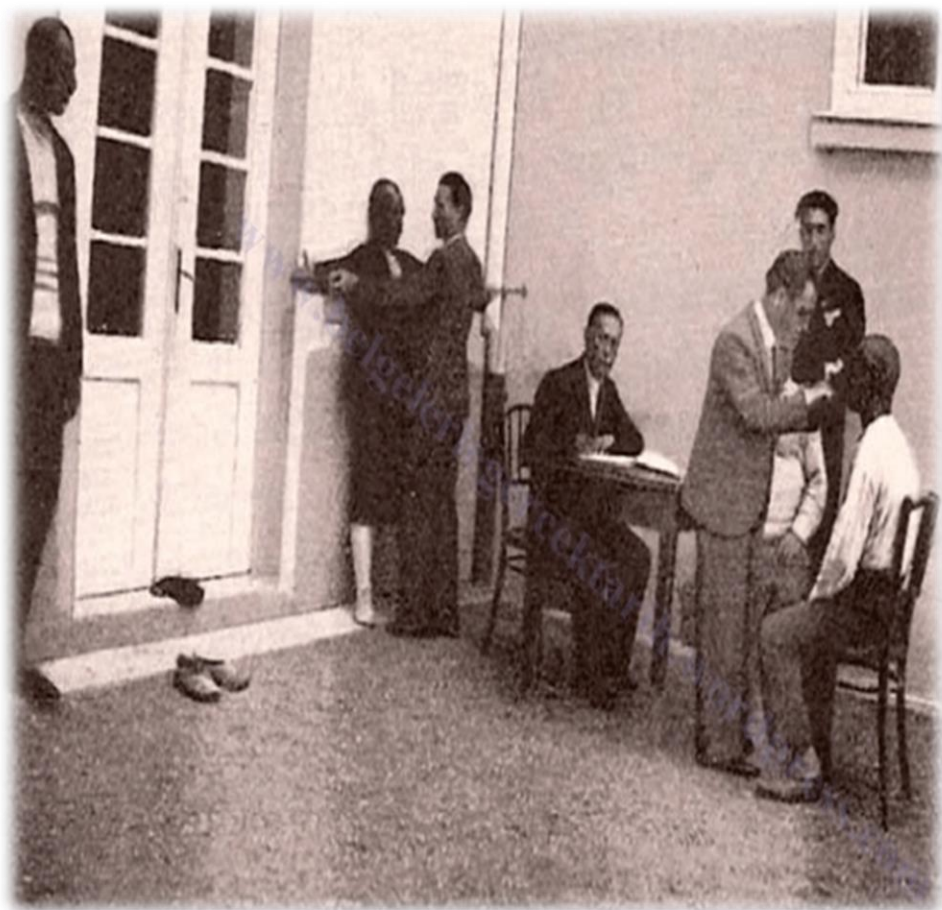

(Kısa-geniş)
Fig. 3. — Face chamæprosope.

(dar-nazın)
Fig. 1. — Face leptoprosope.

(D'après Kollmann-Bâle.)

Mimar Sinan

Dâhi san'atkârın kafası mezarından çıkarıldı

Süleymaniyede büyük Türk mimarı Sinan'ın mezarında araştırmalar yapılmış, Mimar Sinan'ın kafa tası çıkarılmıştır. Koca Mimarın kafatası sağlam ve bozulmamış olarak bulunmuştur.

Koca dâhinin kafatası üzerinde yapılan tetkikat, büyük Mimarın yalnız kültür itibarile değil, ırk noktasından da Türk olduğunu göstermiştir.

Türkler ırk itibarile Brakisefal, yani yassı yuvarlak kafalıdır. Mimar Sinan'ın kafasının muayenesinde bu büyük başın da Brakisefal olduğu meydana çıkmıştır.

Mimar Sinan'ın kafatası Antropoloji Müzesinde muhafaza edilecektir.

Kültür Bakanlığının bir tamimi

Ankara 3 — Kültür Bakanlığı bütün öğretmenlere bir tamim göndererek eski mezarlardan çıkacak olan Selçuk Danişman oğullarına aid kafatasların İstanbulda Atropoloji Müzesine göndermelerini bildirmiştir.

Mimar Sinan

Büyük Mimarın kafa tası mezarından çıkarıldı

Büyük Türk mimarı Sinan'ın kafatası mezarından çıkarılmıştır. Kafatası antropoloji müzesinde saklanacaktır. Kafatası üzerinde yapılan tetkikatta bunun brakisefal yani yassı yuvarlak olduğu görülmüştür. Bütün Türkler brakisefal olduklarından büyük mimarın yalnız kültür itibarile değil, ırk itibarile de Türk olduğu bir kere daha meydana çıkmıştır.

(Kısa - geniş)

(dar - uzun)

GÜZELLİK YARIŞMALARI

Feriha Tefik, 1929 Türkiye Güzeli

Güzellik Kraliçeliği millî bir vazifedir

Eğer 931 Kraliçesi güzel olmazsa
kabahat münevver Türk güzellerinindir

Bugün güzellik müsabakasına iştirak edenlerden Mel L. N. N. resmini dercediyoruz. güzeller okuyunuz!

Güzeller, bilhassa münevver Türk kızları, Türkiye Ses Kraliçesi Hürdat Şakir H. in müsabaka intibalarını okuyunuz. Size de Paris'te, Nis'te, Şil'de düşen millî bir vazife olduğunu unutmayınız. Bütün seyahatleriniz ve müsabakalar esnasında ailenizden bir zat size refakat edecektir. İstiyoruz ki bu seyahat ve müsabakalarda münevver Türk kadınlığı güzelliği, zarafeti ve inceliği ile

Foto S. Strayya

Güzellik müsabakamız hakkında bir Alman gazetesi ne diyor?

"Ancak 'Cumhuriyet'in bu müsabakası sayesinde ki Türkiye'de harem hayatının tamamen mazîye gömüldüğü kat'i surette ispat edilmiştir,"

Güzellik kraliçesi ve ikinci, üçüncü güzeller

Gazetemizin muvaffakiyetle tertip eylediği güzellik müsabakası dünyanın her tarafında devamlı akisler hasıl etmiş ve dolayısıyla Türk kadınlığının terakki ve itilâsını bütün cihana tanıtmıştır.

Buna dair ecnebi matbuatında gördüğümüz neşriyatı iktibas etmiştik. Bugün de Almanyanın Kemniç şehrinde intişar eden «Allgemeine Zeitung Kemniç» in son nüshalarında Doktor Fon

Engelman imzasile intişar eden bir makaleyi dercediyoruz. Müsabakamıza bizzat hakem olarak iştirak eden Doktor Fon Engelman intibaatını şu suretle kaydetmektedir:

« Sanayiî nefise, edebiyat ve matbuat âleminin en mümtaz şahsiyetlerinden müteşekkîl bir heyet daha sabahleyin 30 dereceî hararet gösteren bir günde «Cumhuriyet» in salonlarında ilk Türk güzellik kraliçesini intibah etmek üzere toplanmıştır. Fakat kraliçe

[Mabadi Sa 3 Sü 4-5 te]

CUMHURİYET GAZETESİ

31.03.1929

Güzellik Müsabakamız

Gönderilen resimler nasıl olmalıdır?

Bugün resmini dercettiğimiz hanım kız, Ankaradan Ümit hanımdır. Ümit Hanım resminde de görüldüğü üzere 15 yaşına henüz girmiş bir hanım kızdır.

Gönderilen resimler nasıl olmalıdır

Müسابakamıza iştirak etmek için gönderilen resimlerin çoğu matlûba muvafık değildir. Bu resimlerin bazıları Sepya denilen kahve rengi kâğıtlara basılmıştır, bir kısmı çok siyah, bazıları ise pek siliktir. Bu çeşit resimler gazetede hiç iyi çıkmamaktadır. Diğer bazı fotoğraflarda ise baş pek küçüktür. Binaenaleyh gönderilen resimler siyah kâğıda basılmış

23 — Ümit Hanım

olmalı, ne çok siyah, ne de çok açık renkte olmamalı, başlar büyükçe çıkarılmalıdır. Müsabakamıza iştirak eden hanım kızların resimlerini çektirirken bu noktalara dikkat etmelerini rica ederiz.

CUMHURİYET in güzellik müsabakası

ESASLAR ve ŞARTLAR

İSTANBUL
Cumhuriyet Matbaası

1929

Müسابakamızın şekli

Müسابakaya her namuslu Türk kıza iştirak edebilir.

İrk, din ve mezhep farkı aranmaz, yalnız müsabakaya iştirak edeceklerin asgarî 15 yaşında olmaları şarttır. Tekrar ediyoruz: Alüfteler ve bar kızları müsabakaya iştirak edemezler.

Müsabaka yalnız yüz güzelliği müsabakası değildir, endam tenasübü de şarttır.

Keriman Halis,
1932 Türkiye ve Dünya Güzellik Kraliçesi

**Türk güzeli
niçin
Cihan Güzeli
oldu?**

**Çünkü,
Türk güzeli;
Türk üzümü,
Türk fındığı
Türk inciri,
ile
beslendi!**

Keriman Halis Ecenin vatandaşlarına tavsiyesi:

**“Sağlam ve güzel olmak istiyorsanız,
siz de, benim gibi,**

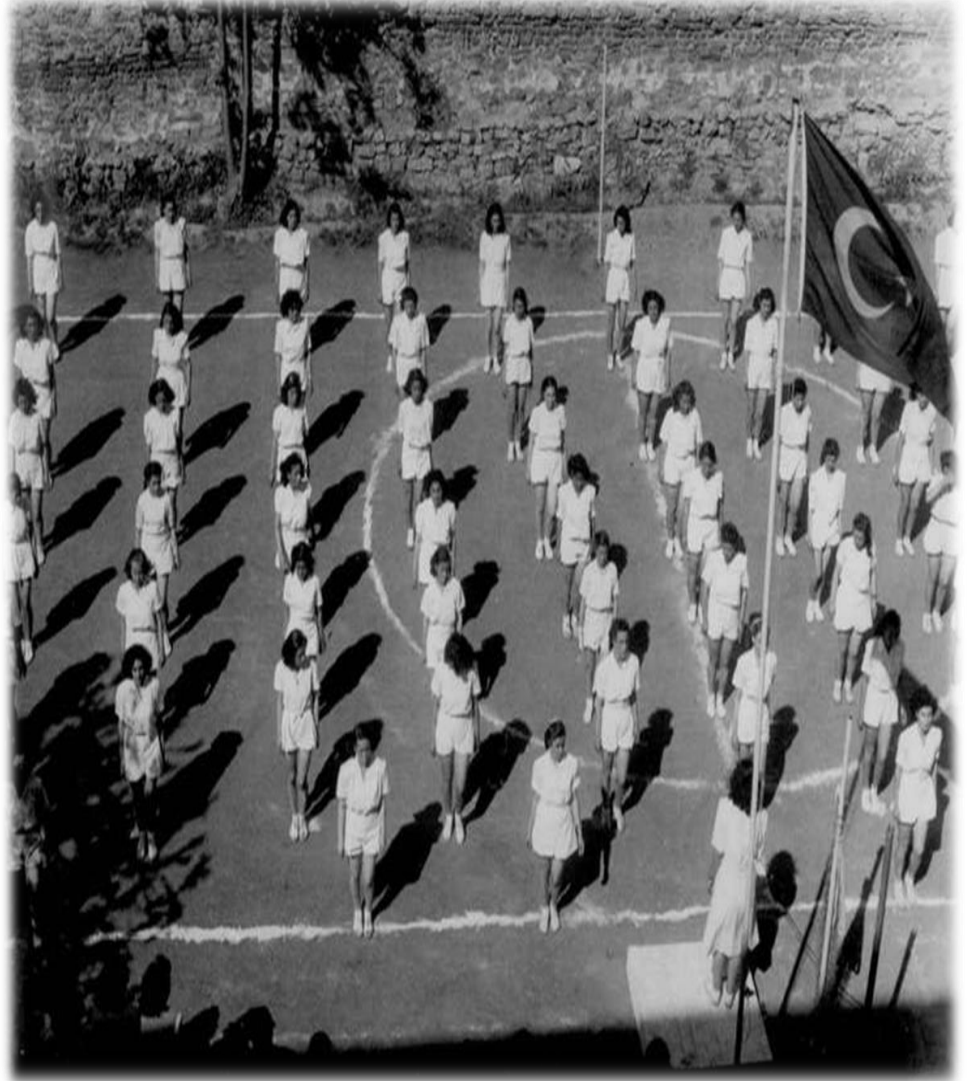
Türk üzümü, Türk inciri, Türk fındığı yiyiniz!”

GÜRBÜZ ÇOCUK YARIŞMALARI

19 MAYIS BAYRAM KUTLAMALARI

23 NİSAN BAYRAMI KUTLAMALARI

HALKEVLERİ

- Yeni rejim 1932 yılında, devrimci ideolojiyi kitlelere benimsetme amacıyla şehirlerde halkevleri, daha küçük yerleşim yerlerinde de Halkodaları kurdu.
- Halkevleri kurulmadan önce İttihat ve Terakki döneminde kurulan ve halka konferanslar, kurslar, sergiler, temsiller ile Türk kimliği ve Batılı ideolojiler aşıl原因an Türk Ocakları 1931 yılında kapatıldı.
- Halkevlerinde de Türk Ocakları gibi, Türk kimliği, milliyetçilik, ve Cumhuriyet değerleri kurslarla, seminerle ile genç nesillere öğretilti, benimsetildi.

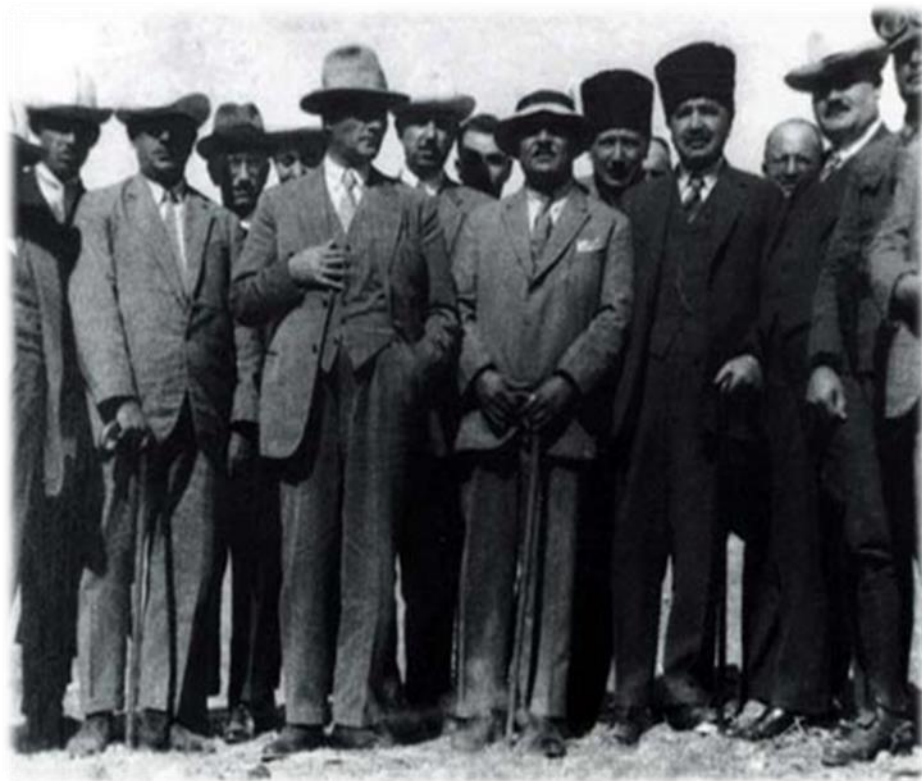

- Halkevlerinin, milli birliğin sağlanması, Cumhuriyet ideallerinin benimsetilmesi gibi amaçları vardı. Eğitim ve kültür merkezleri vazifesi gördü.
- Halkevlerinin yönetim ve finans kaynağı Cumhuriyet Halk Partisi idi.
- Tüm lkede 478 Halkevi, köy ve kasabalarda ise 4322 Halkodası kuruldu.
- Halkevleri ve Halkodaları 1951 yılında, Demokrat Parti iktidarı tarafından kapatıldı ve bütün malvarlıkları hazineye devredildi.

Karadeniz havuzuna atlayanlar 1936

Sene başı çok neşeli geçti

Meraklısına Kaynaklar

- Taner Timur; “Türk Devrimi ve Sonrası”
- Eric Jan Zürcher; “Modernleşen Türkiye’nin Tarihi”
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu, “Atatürk”
- İlber Ortaylı, “Gazi Mustafa Kemal Atatürk”
- Niyazi Berkes, “Atatürk ve Devrimler”
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu, “Ankara”